

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér.
 Nyilttéri közlemények garmond-
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összeköttetésben levő hird. írók
 árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

„BARS“

XXVIII. évfolyamának IV. evnegyedére.

Lapunk jelen számával kezdi meg XXVIII-ik évfolyamának IV-ik evnegyedét. — Aki ismeri a vidéki hírlap-irodalom nehézségeit és szinte leküzdhetetlennek látszó akadályait, igazat fogadni nekünk, ha önérettel tekintünk vissza eddigi működésünkre. Tettünk, a mennyit tehattunk. Első sorban is megyei érdekeink gondozása lebegett szemünk előtt s jeles munkatársaink és a nagy közönség szíves támogatásával ez irányban fejtettük ki működésünket, mind azon által gondosan kerülve annak lehetőségét, hogy lapunk magán avagy párt-érdek szolgájaként fajulhasson. Ez alapon ajánljuk lapunkat továbbra is a nagy-érdemű közönség szíves jó indulatába. A múltban elért eredmény leendő a jövő reménye, mely ezután is lapunk változatlan irányát jelenti.

Előfizetési ár =

Egész évre . . . 10 kor. — fill.
 Félévre . . . 5 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 2 kor. 50 fill.

Október 6.-án.

Irta: Pozna József.

Vergilius mondja Aeneis c. örök becsű költeményében (I. 203.), hogy az elmúlt, nagyszerű tettekre és a kiállott szenvedésekre visszagondolni oly édes dolog (forsan et haec olim meminisse iuvabit.) Mi is e napon a 48-as és az ezt követő eseményekre óhajtunk néhány vonással visszaemlékezni, mert „bizony szép idők voltak azok, jó hogy elmultak, kivált, ha úgy multak el, hogy többé vissza ne térjenek.“

Az 1848-iki évnek tavaszán született meg az új Magyarország 12 millió egyenlően szabad polgárral. De még alig örültünk az elért, szép eredményeknek, máris sötét fellegek tornyosultak hazánk egén. Titkos osztrák igazgatásra nem lehetett az új, 48-as törvényeinket életbe léptetni. Félték odaát Magyarország különválásától s a régi kormányzást óhajtották vissza. A magyar nemzet meg nem engedhette az oly hosszú küzdelmek után kivívott jogait. Csakhamar kitudódott, hogy a kamarilla bujtogatására a nemzeti-ségek az ország minden részén fegyvert fogtak.

A magyar nemzet elrémült! Mert kettő között kellett választania: vagy gyáván lemond új törvényeiről s akkor hiába küzdött értük félszázadon át; vagy fegyvert fog megmentésükre, de

hiszen még talán a Titánok harca is hiába valónak látszott annyi belső ellenséggel és Ausztriával szemben.

És még sem hátrált meg a magyar ezen ezernyi bajtól, kivált mikor Kossuth Lajos megkérdezte nemzetünköt, hogy meg akar-e halni gyalázatosan, vagy élni dicsőségesen? Élni akart dicsőségesen, nehogy, ha túrtuk volna az ellenünk készülő, égbe kiáltó igazságtalanságokat, igaz legyen Kossuth apánk ezen szörnyű beszéde, hogy a magyar akkor egy „Istentől elátkozott nép, melytől a levegő meg fogja tagadni élető erejét, melynek kezei alatt a televény buza föld sivatag homokká fog változni és hontalanul fog bujdosni a föld hátán; alamizna helyett pedig arcul csapja az idegen faj, — gyermekének meg első szava az lesz, hogy apját megátkozta.“

Ily rettenetes szavakra megmozdult az egész ország s ez valóban minden magyar harca volt mindenki ellen. bellum omnium contra omnes.

Csoda dolgokat műveltünk, mondhatni pénz, katona és jó fegyver nélkül. Érdem és dicsőség övezte a magyar nemzet homlokát. A magyarok vitézsége győzedelmeskedett nemcsak a bellázadás, hanem az osztrák haderő felett is. Jellasi, a szájhős tábornok és Windischgrätz, a felülvalkodott hadvezér, — mindkettő kiűzetett hazánk-ból. De e főnségesen szép, amellet fájó eseményeket bővebben mesélgesse el teli esténként az apa gyermekének s tanítsa vele magzatait szerelni az annyi honfíui vérral öntözött hazát! Mi a kimerülésünket s a világosi fegyver letételt követő szomorú pusztulásunkról szólunk inkább ezen újabb évforduló, okt. 6-ának gyászos emlékü hatása alatt.

Az orosz invázió segítségével győző Ausztria egész dühét érezte az előbb csodásan küzdő és győző, most leverett nemzettel. Súlyos napok következtek a magyar nemzetre, hasonlók a francia rémuralomhoz. A nemzet legjobb-jait vagy kivégezték vagy száműzték, az ifjuság virága meg már úgy is elhullott a harcmezőn. Valóban hosszú ideig a nap vértóba szállt, vérszagra gyűlt az éji vad. Levágva népünk ezrei, halomban, mint a kereszt, hogy sirva tallóz, aki él. Az esti szélbe szűtek sirása, özvegyek panasza vegyül. Még örülhetett az, akit, gyanus lévén, jótékony kezek rejtegettek.

Betetőzése volt a reakciónak a vitéz magyar seregek 13 diadalmas vezérének egy napon, okt. 6-án való kivégeztése. Szerencsés volt közülük 4, kiket golyó általi halálra ítél a

szégyenletes akasztófa helyett a kamarilla bosszúja és a „bresciai hiéna,“ Haynau. Ezt a nevet szerezte magának az olasz földön 1849. áprilisában, amikor is ott épen úgy, mint nálunk nőket, gyermekeket és aggastyánokat is halálra korbácsoltatott, börtönbe csukott.

A reakció további sötét tettei közé tartozik, hogy szabadságunkat eltiporták, alkotmányunkat elvették, édes hazai nyelvünket üldözőbe vették. A másnyelvű bíró németül olvasta a fejünkre a súlyos ítéleteket. Idegen, hazonszerű hivatalnokok ültek be közhivatalainkba. Csak egységes osztrák császárság van, külön Magyarország nem létezik.

Úgy látszott, hogy a telhetetlen osztrák Moloch ki akarja irtani nemzetünket. De hiába! A sok könny és a vértanuk kiontott vére még inkább megszentelte, édesebbé tette a szabadságot, mert hiszen „a hazáért kiontott vér nem halált, hanem életet jelent.“ A sok csapás csapásra — mondja a költő is — azért sujtott le rád, hogy makacsabbá edzen, mint a vihar a fát! „Az aradi bitófák meggyökereztek, kihajtottak, terebélyes fákká nőttek meg, azokon termett a magyar szabadság, a honfi sirokból táplálkozik minden gyümölcse.“ A sok névtelen hős között tehát a legfényesebb dicsőség övezi az aradi 13-at.

Hosszú évekig még nyiltan imádkozni sem volt szabad ezekért, virágot sem tehattünk sirjukra. Sokáig vártunk, de nem eredménytelenül. Elérkezett a hősök és vértanuk szabadon való emlegethetésének ideje. Még több magyar faj tartja kezében a haza ügyeinek vezetését. Koronás királyunk van, Magyarország egyenrangú állam Ausztriával. Sajtónk és vallásgyakorlatunk ismét szabad. Október 6-ika sem a sötét bubánat napja többé, hanem a szabadságnak, a megváltásnak áldozó ünnepe. S amióta az, azóta merjük a költővel világgá kiáltani:

„Hiszek benned magyar nép
 Hiszek benned, hazám!
 Hiszem, csak most leszel még
 Virágzó igazán!
 Hiszem, hogy a Teremtő
 Neked már megbocsát,
 S kegyelme élni enged
 Sok ezredéven át!“

Az aradi 13-nak elvhű és dicső példája lebegjen mindig szemünk előtt, kik meghaltak a hazáért. Ezeknek kiontott vére legyen egy nagy tanulság, nagyszerű és nemes cselekedetek

végrehajtására, a szabadság ápolására. A szabadságra a népeket nem a szónokok tanítják meg Hock szerint, hanem a vértanúk. Szerinte minden sír, amelyben egy-egy szabadsághősnek szive porladozik, a hazaszeretnek legfölségesebb katedrása. Mert a sírok ékeaszólása meggyőző erővel hirdeti, hogy az igazi hazaszeretnek meddig kell elmenni az önfeláldozásban.

Magyar nemzetem! tanuljunk tőlük igazankért, jogainkért és az igazságért tenni, cselekedni, küzdeni! Ha nemes és igaz eszmékért harcolunk, akkor velünk lesz az Isten!

Téli munkát!

A munka szaradát éljük. Munkát és kenyeret kérnek, követelnek a népek. A megélhetést biztosítjuk, ha munkát tudunk adni. Egész erőnkkel kell felkarolnunk minden igyekezetet, amely arra irányul, hogy ne legyen munkátlan, szelapó ember a föld hátán.

Sajnálattal tapasztaljuk, hogy a *kisiparosok* orrszágezerte szegényednek, pusztulnak. Nincs munkájuk. Lessoritotta őket a nagyipar. A gyárak, a gépek sokkal könnyebben, olcsóbban és — legalább általánosságban kimondhatjuk — sokkal csinosabban készítik el azt a munkát, amit eddig a kisiparosok végeztek. A szükséglet, a kereslet nagyobb, mint valaha volt, mégis, aki azelett több segéddel dolgozott, az a kisiparos is örül ma, ha annyi munkája akad, amennyit önmaga elvégez. Ezeket a bajokon is lehet és kell is segítenünk. Másorra tartom fenn magamnak, hogy az egész évben dolgozó és megélni mégis alig tudó kisiparosok bajainak orvoslásáról értekezsem.

Most azoknak a munkásoknak a tart-

hatlan helyzetét akarom feltárni, akiknek mesterségük természeténél fogva csak az év bizonyos részében van keresetük. Ilyenek pl. az *építő-munkások*. Ezek közül is különösen a kőművesek, a fűstők, ácsok és papszámosok. Télen nem épített senki. November elejétől február végéig, tehát teljes négy hónapig ezeknek a legjobb esetben sincs munkájuk. Pedig élniök akkor is kell. A kenyér, ruha, lakás, fűtés, világítás még többbe kerül ebben az időben, mint a munka szezonjában.

A tapasztalás eléggé igazolja, hogy a munkás, bármilyen szép keresete legyen is a nyári hónapokban, télen nem tesz abból félre semmit. Adósságból él egyharmad éven át, a kifogdosásból csak mégsem fedesheti a kiadásait. Mikor a munkaidő beköszönt, a munkabérre már sokan várnak. Két-három hónapig a hitelezőkre keres a munkás. Így persze hogy nem elég az 5—7 korona napi bér sem!

Hát nem lehetne ezeken a polgártársainkon segítenünk? Mi kell ehhez? Egy kis tüke s a társadalom részéről sok-sok jóakarat és ügybuzgóság. Mért ne rendezhetnénk be számukra egy vagy több munkatermet, ahol gépek segítségével képesek volnának pl. kötött gombokat, vagy csomagoló papírskatulyákat, vagy ezeknél még okosabb másvalamit készíteni. Ezekhez nem kell szakutadás. Szépen elvégezhetnék az építőmunkások említett csoportjai. Ha csak egy korona napi bért tudunk biztosítani nekik a téli hónapokra, megszűnik az elégedetlenség és a bérharc. Hogy a morális eredményeket ne is említsem!

Tegyük ezt megfontolás tárgyává városunk vezető férfiai! A *munkásegylet* keretén belül nagyon szépen és kevés költséggel meg lehetne oldani ezt az igazán nagyfontosságú szociális kérdést.

A postamester és a borbély.

A következő apróságot az öreg uraktól halottam. Valódsággáért a teljes felelőséget el nem vállalom. De mert az esemény *Léván* folyt le és a szereplők egyikét, t. i. a borbélyt, én is ismertem s mert a kis történet a valószínűség látszatával is bír, — leírom.

1848. előtt Léva város postamestere, akinek nevére nem emlékszem, mint régi nemes annyira büszke volt ezen kiváltságos helyzetére, hogy az olyan emberekkel, kiknek bölcsőjét nem ringatták valamely nemesi kúrián, még lóhátról sem állott szóba. A cselédjeivel szigorúan és durván bánt; a hivatalában is sok kellemetlensége volt a közönséggel, amely iránt kémleletlen és udvariatlan modort tanusított s azért méltán ráillet az akkortáiban szálló-igeként használt közmondás; hogy: Olyan goromba, mint egy postamester.

Egy alkalommal észrétette, hogy férficselédje a borát dészámájs. Következő vasárnap reggel előhívta a három cselédet; levezette őket a pincébe és rájuk zárván az ajtót, ezt kiáltotta utánuk:

— No, kutyák, most igyatok!

24 óráig feléjük sem nézett. Másnap kibozatta őket a pincéből, alaposan megbosztta és elkergette.

Igy szolgáltattot magának akkor igazságot a nemes ember és az ellen alig volt felelősségnek helye.

Tagadhatatlan, hogy a deresnek hanyatló korában is még ilyen drasztikus volt nálunk az igazságszolgáltatás. A legtöbb nemes

Hogyan lehet a gyermek pöszebeszedű?

As ember oly természeti lény, akiben világrajóttkor minden képessége szunnyad. Képességei közepeite itt leihetjük a beszélhetőséghez való képességét is.

Asonban mint minden képessége az embernek, azonképpen a beszélhetőséghez való képessége is csak bizonyos idő elhaladtával fejlődik ki azzá, ami.

De kétségtelen az is, hogy az egyén képességei, tulajdonságai, stb. a bölcsőtől kezdve egész a sir széléig számtalan kórnak, veszélynek vannak kitéve. Igy többek között a beszéd is, mely az embert kiemeli más lények sorozatából s kultúrlénné avatja.

Az egyéni beszéd alapján véve négy nagyobb körre oszlik. U. m. a) gyermekkor beszéde, b) ifjúkor beszéde, c) férfikor beszéde, d) aggkor beszéde.

Ebből természetesen legkevésbé következik, hogy a legtöbb s egyuttal a legsú yosabb veszedelem a gyermekkor beszédét környezi.

S ez magától értetődik, amennyiben nyilvánvaló, hogy a gyermek beszédészervei s általában mindazon tényezők is, melyek a beszédnél számottevő szerepet játszanak, zsengeségük folytán még nem tudnak teljes biztonsággal megküzdeni s egyuttal szembeállni a rájuk haramló veszedelmekkel.

Esetleg kizökkennek a rendes kerékvágásból s más nyomon haladnak (t. i. beszédközben,) miáltal a beszéd természetesenü menete veszt követelményeiből. Épp ezért lépten-nyomon észleljük, hogy a beszédhibák kezdeményezésének zöme túlnyomóan a gyermekkorra esik.

Tekintsünk csak akár az elemi, polgári, avagy a középiskolák osztályaiba; látni fogjuk, hogy mindenütt vannak beszédhibás tanulók.

De többek között meggyőződhetünk azon szomorú valóról, hogy az ilyen tanuló társai rendszerint gúnyolják, trefát s csúfot üznek belőle. Ezen eljárást tetézi még az a körülmény is, hogy a tanítók, tanárok akadozó, értelmetlen, szóval hibás beszéde miatt, még pedig heytelenül, mert öhibájában kívül történik az értelmetlen felelet; lefokozzák az előmeneteli osztály-

magá csinált magának törvényt. Az erősebb — ha birta — akár joggal, akár jog nélkül okkal vagy ok nélkül — legyúrta a gyöngébbet és a szegény paraszt úrt és halgatott; a sok keserű tapasztalás megtanította, hogy hiába megy panaszra: az igazságot nem a szegény ember jussa szerint mérik és hogy Justicia istenasszonyának mind a két szemét hályog borítja ott, ahol a nemessel csak egy paraszt áll szemben.

Azok kedvéért, akik talán nincsenek tisztában a deres fogalmával megemlíthetem, hogy a deres a testi büntetésnek olyan, négy lábónálló, lóca-alakú végrehajtásigésköze volt, melyen a bűnöst hasra fektették és mogyórfapálcával osztották ki neki az olvasott vagy olvasatlan huszonöt, esetleg ötvenet. És hogy a végrehajtást szenvedő békével türje a pálcá suhogását, a szükséghez képest két erős fogómeleg vasmarkokkal vagy kötéllel marasztotta a deres lapján.

A mult időknek ezen kegyetlen szerzámát gyerekkoromban nyugalomba helyezve még én is láttam a lévai várnak egyik fülkéjében.

Történetünk másik személye a borbély, nem *Hiboki* A ajos, aki 34 évig udvari borbélyom volt és aki mint halottkém is negyven évig hivon szolgált városunkat és három évvel ezelőtt halt meg Temesvárott, ahol jól megérdemelt nyugalomát élvezte — hanem annak elődje, egy — azon időben, amikor ezen kis esemény történt — korosabb borbély, aki a halottkémii tisztet is teljesítette és különökődése mellett valódi

T A R C A.

Bogár Böske.

Nyugszik az arany nap
Tüses bíborában ...
Ezer sugár táncol
A fodros habokban ...
Bogár Böske sirva
Áll a patak partján.
Barnaűrtös kezét
Kis kezére hajtván ...

Hortobágyi pusztán
De hangos a csárda ...
Laci betyár mulat
És tizenkét társa.
.. Jaj .. de hogy nem gondol
Síró kedvesre,
A feketeszemű
Elhagyott Bökkére.

„Laci, édes Lacim,
Mért hagytaél engem?
Mért törted össze az
Én szerető szívem?
Senki a világon
Téged így nem szeret ...
Mért vetted meg
As én szerelmemet“ ...?

Éj van. Szeűű, fényes
Csillagok ragyognak ...
A fecsegő habok
Oly furcsán susognak ...

Másnap, amint a nap
Lesűűtt a földre,
... Rákadtak a víz partján
Egy kis, elhagyatott
Fehér keszűűdre ...

Halassy Valéria.

hát, mell-oldal izmokat egyszerre és egyenletes ténykedésbe hozva, a reflex mozgások által a központi agyidegek és az agybeli ténykedésre egészséges, az értelem fejlesztésére előnyös működést hoznak létre, mely mozgások a magyar nemzet psycho-physikai lerogyere vallanak. Ehhez járul még a kard teljes átmarkolása, de nem merov fogása, hanem a közép, gyűrűs és kín új által való tenyérürbe szorítása, és a mutató éshüvelyk ujj közötti térbeni játéktete, továbbá a fej magasságban tartott küzdő állásbani kardtartás, a láb-mozdulatok természetes mértékben való, tehát nem túlhajtott, kivétel, mely határokon belül a művédek és műtámadások kombinatív és fegyelmzett használata és alkalmazása a magyar kardvívást a művészi szépérzék kifejtésével, a művészet magaslatára emelik. Ezek szerves és bonctani mechano-technikai láncolatuknál fogva a nemzeti nevelés alapjához, a psycho-pedagóg neveléshez segéd-szakanyagként hozzájárulnak és mint ilyen a magyar kardvívás a nemzeti nevelés egyik segéd-szakanyagának képezi alapját.

Ha ennek megvitatása válnék szükségessé, készséges kötelességgel szolgálók részletes adatokkal, hogy állításom valódiságát úgy tudományos úton, mint gyakorlati kivételek által beigazolíhassam.

Nemes Hatos István,
okl. vívótanárr.

Különfélék.

Lapunk jelen számával új előfizetést nyitunk a „Bars“ XXVIII-ik évfolyama IV-ik negyedére. Tisztelettel kérjük ez alkalommal előfizetőinket, hogy előfizetések megújítása iránt e hét folyamán intézkedni sziveskedjenek, nehogy — késedelem miatt a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel.

Helyben az előfizetések eszközölésével a lap kihordója b-zatik meg; vidéki előfizetőink részére pedig posta utalványt mellékelünk.

— Léva r. t. város képviselőtestülete folyó hó 30-án tartotta meg évről-évről rendezendő közgyűlését. A közgyűlés a polgármester jelentését, mely szerint a pénztár vizsgálatot megejtette s minden rendben talált, tudomásul vette. Jelint a polgármester, hogy a vármegye törvényhatósági bizottsága a pénzügyigazgató előterjesztésére az adók lanyha behajtása miatt kimondotta a vagyoni felelősséget a városi pénztárnok, az aljegyző és végrehajtóval szemben s ugyanez oknál fogva a végrehajtó ellen egyúttal fegyelmi vizsgálatot rendelt el. E jelentés kapcsán rá mutatott a polgármester ama körülményre, miszerint új szervezeti szabályrendelete, mely bár hosszú ideje felterjesztetett a vármegyéhez, elintézését mindez ideig nem nyert s így az attól várható jótékony hatású intézkedései az adószedés terén sem érvényesíthetők. Indítványozta, hogy az adószedésre vonatkozó intézkedések a szabályrendelet jóváhagyásának bevétele nélkül ideiglenesen érvényesül azonnal életbeléptessenek. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, az indítványt elfogadta. Bemutatásra került a városi szálloda építésére vonatkozó Vass-féle tervezet és költségvetés, mely a folyó hó 30-án tartandó közgyűlésen kerül érdemleges tárgyalás alá. Az építési költségek az új tervezet szerint 374 000 K-t tennének ki. A nagy. Jelzálog és Hitelbank ide vonatkozó ajánlatának érvénye folyó hó 15-én lejárván, ennek három hónapra leendő meghosszabbítása végett szükséges lépések megtétele határozatot adott. Több adás-vételre vonatkozó ügy a folyó hó 30-án tartandó közgyűlés tárgyalás alá került. Berbe adja a város újabb hat évre az id. Rác Jónás által bérlet káki szánt földjét folyó hó 11-én tartandó árverésen; úgy szintén a Kabina-féle pincét, melynek árverési határidejűl folyó hó 4-ike tünetett ki. Elfogadta a közgyűlés a bemutatott gyepmesteri szerződést; a kéményseprőkről szóló szabályrendeletet pedig kellő előkészítés végett visszavonta az első tanácsoknak. Az 1900—1907 évi közmunkahátralékok tar-

tozása, 239 K, mint be nem hajtható törülgetett. A házi pénztár összes alapjainak 1907. évi zárszámadásait a közgyűlés jóváhagyta. Szintúgy jóváhagyta az iparos- és kereskedő tanonciskolák múlt évre vonatkozó zárszámadásait s az 1908—9. tanévre szóló költségvetéseit. A főgimnázium igazgatója a tanácsnak a gimnáziumi értesítő — és könyvtár díjak ügyében hozott határozata ellen lebezzéssel élt, melyet a közgyűlés elutasított s a tanács határozatát magáévá tette. Továbbá elhatározta Léva r. t. a városok polgármestereinek egyesületébe pártoló tagul leendő belépését. A Léván létesítendő szemérvház ügyében utarította a tanácsot, hogy a közegészségügyi szakszolgálat közreműködésének igénybe vételével sürgősen tegyen a kivétel módozataira vonatkozó javaslatot. Elhatározta, hogy a házi- és gyámpénztári tőkék és alapok továbbra is a lévai Takarékpénztárban helyeztessenek el. Megállapította a legtöbb adót fizető 1909. évre érvényes névjegyzékét. S végül 400 K. segélyt szavazott meg Babushek Gusztávról, volt városi számvéző özvegyének a közgyűlés.

— Léva város legtöbb adófizetőinek 1909. évi névjegyzékét itt közöljük: 1. Friedman Samu, 2. Vajda Jenő, 3. öz. Jozsefcsak Károlyné, 4. Horn Berthold, 5. Lévai Takarékpénztár, 6. Engel József, 7. Belcsák László, 8. Holló Sándor, 9. Leidenfrost Tivadár, 10. Veisz Mór, 11. Bakó Ferenc, 12. dr. Karafiát Mária, 13. Medveczy Sándor, 14. Klain Ödön, 15. Nyitray Ferenc, 16. dr. Kmoskó Béla, 17. Báthy László, 18. Markly János, 19. Blum Samu, 20. Svarba József, 21. Lsvatic Gusztáv, 22. Grotte Vilmos, 23. dr. Frommer Ignác, 24. Huberth Vilmos, 25. Szauer Izidor, 26. Frommer Mór, 27. öz. Boleman Józsefné, 28. Feja Kálmán, 29. öz. Boleman Eddéné, 30. Lévai takarékpénztár és hitelintézet, 31. Weisz Benő, 32. Faragó Sámuel, 33. Dukasz Lipót, 34. Weisz Sziamon, 35. Reitman Ignác, 36. Weisz Mór, 37. dr. Gellényi Miksa, 38. Misák Zsigmond, 39. öz. Mészáros Józsefné, 40. dr. Keresk János.

— A „Léva-vidéki Róm. Kath. Népevelők egyesülete“ október 1-én tartotta Garamszentbenedeken évi rendezendő közgyűlését. A közgyűlés előtt reggel 9 órakor Báthy László, levai prépost-plebános, pontifikáta díszes segédlettel az ünnepi szentmisét. Utána a Kath. Kőr nagytermében gyűltek a kath. tanítók, tanítók és tanügybarátok mintegy kétszázán. Báthy László, egyesületi elnök, magas-szárnyalású megnyitói beszédében markánsan változta korunk szellemi küzdelmeit, amelyeket a tömegek vívnak egymással. Hangsúlyozta a tanerők hivatását és állásfoglalását a zárvaros harcokban. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Guzsvenitz Vilmos, esztergomi tanítóképzőintézet igazgató, tartott tudományos színvonalon álló értekezést a kath. pedagógiának a modern törekvésekhez való viszonyáról. A fe olvasást mindvégig feszült figyelem kísérte. Filozófiai alapon felépített, tartalmas, magvas előadás volt. Szinte jöveszt, mikor a kifáradt elméket Svarba József, levai tanítóképzőintézet tanár, kedves, kedélyes előadása szórakoztatta. Nyolc tőtaluk gyermekek mutatta be a magyarosításnak gyakorlati direkt-módszerét. Főeszközei a cutor és a jelbeszéd voltak, aminek lélektani okát rövid előadásban fejtette ki. Értekezését lapunk következő száma egész terjedelmében leközli. Schottert Ferenc, tanító, Blcsák János elhunyt tagtársát paréntálta el. A pénztári jelentést Sárhegyi János, tanító, eszközölte. A közgyűlés a felmentést megadta. A jövő évi közgyűlés helyétül Zselitz jelölt ki. Elintézését nyert még a celtényi-kőr kérvénye. A közgyűlés felir érdekükben a főgyházmegyei hatósághoz, hogy őket hozzájuk közelebb álló kertlőbe ossza be. A bárs megyei általános tanító-stület felhívására a közgyűlés elhatározta, hogy örömmel járul a Tanítók Házának létesítéséhez, ha a) az internátusban a vallás-erkölcsi nevelés kellőleg biztosítható, b) ha a barsi és honti egyesületek a vezetőségben a módányos proszociójukat elfoglalhatják, c) ha az internátus kizárólag csak tanítók gyermekeinek a részére lesz.

Elfogadta még a közgyűlés Tokody Istvánt a szabadságot tanítók érdekében tetenditványát. Hogy a 3 hónapig betegeskedő tanító ne legyen kénytelen fizetésének 30%-át, a 6 hónapig szabadságot pedig 60%-át a helyettesítőnek átengedni. Veszely István a nyugdíjtörvény revízióját sürgeti. Ghimesy János a felekezeti tanítók részére legalább a vakáció két hónapra vasuti féljegyvet követel. Mindkét indítványt a magáévá tette a közgyűlés. A gyűlés után hatalmas, 150 teretkű, társas-ebéd volt, mely alatt felköszöntöket mondottak Báthy László a pápára, királyra és hercegprímásra; Jaross Ferenc a gyűlés tudós előadóra, Guzsvenitz Vilmosra és Svarba József; Báthy Gyula a hölgyekre és a házigazdára, Haiczl Kálmán dr-ra sat. Táviratilag üdvözölték a hercegprímást és a kultuszminisztert.

— A munkásházak ügyében a földmívelési minisztérium leírta megérkezett. A miniszter örömmel veszi tudomásul, hogy Léván 50 munkásház építése van tervbe véve 100 000 korona költséggel. Kötelezőleg kijelenti, hogy az amortizációs költségen 2%-ot az állampénztárból hajlandó fedezni. Most már csak városunk képviselőtestületének a hozzájárulása szükséges és a nagyfotosságú szociális kérdés megoldást nyer.

— Bucsúestély, Korompai Brunsvik Lajos, m. kir. honvéderőnagyi tisztjelöltére szeptember 29-én este a Lévai Casino termében 70 teretkű bankett volt. A távozó zászlóaljparancsnokra felköszöntőt mondtak: Kaszaniczky Kálmán dr., igazgató, a kaszinó tagok nevében; Balogh Jenő dr., ezredorvos, a sportegylet nevében; Bódogh Lajos, polgármester, pedig a város közönsége nevében. Az ünnepeket meghatározottan köszönte meg a szívből fakadt jókívánatokat. Báthy László, prépost plebános, a távozó őrnagy kedves nevének mondott istenhozzádot. Beszédének hatás alatt ivet köröztek a jelenlevők között, hogy ki-ki sajátkező aláírásával küldje el jókívánatait a távollevő uraszonynak. Itt jelezte, hogy Korompai Brunsvik Lajos, honvéderőnagyi, pénteken e hó 2-án végleg elköltözött városunkból.

— Tűz Garamlőkön f. hó 1-én este 7 órakor tűz támadt, amelynek 6 pajta, sok takarmány és gazdasági eszköz lett a martaléka.

— Az „Inas Otthon“ megalkotása múlt vasárnap, szept. 27-én történt. Ghimesy János iparos-tanonciskolai igazgató, az egybegyűlt tanoncoknak kifejtette az összejövetel célját és ismertette a feladottság által jóváhagyott alapzabályokat. — Az „Otthon“ célja: a tanonc erkölcsi világának képzése, hasznos ismereteinek bővítése, hazafias érzelmeinek ápolása, a nemes szórakozás megkedveltetése. — Ezen célek elérésére szolgálnak a vasárnap délutáni összejövetelek és kiváló alkakkor tartandó ünnepélyek. — Az összejövetelek és ünnepélyek auyagát képezhetik: a) az iparos-tanonciskola tantestülete és más egyének által tartandó szakszerű felolvasások, természetani és vegyteni kísérletek; b) költemények szavalása és hazafias dalok énekítése, végül az ifjúsági könyvtár, melynek megalkotására egyesek adományából befolyt 30 korona, de azért a jó ügy érdekében az igazgató csakégy értékű, de azért hasznos tartalmu könyvet szivesen elfogad. — Az alakuló gyűlés után Svarba Endre az „Otthon“ vezetője, igen szép beszédben buzdította az ifjúságot az „Otthon“ látogatására; a jelentkezők nagy száma miatt sem az előkészítő, sem az első osztályból nem vettek fel tanoncokat. (Ez elég hiba! Az összes tanoncokat kell nevelnünk. — Szerk.) A tagok száma: 70.

— Öngyilkosság. A budapesti főkapitányság múlt hó 27-én táviratilag arról értesítette a lévai rendőrséget, hogy Weisz Zsigmond, lévai volt szeszgyarereskedő, előtte való napon Budapesten a Váci-köruton forgópisztollyal agyonlötötte magát.

— Kuruc ünnepély. Hétszáz éve, hogy Érsekújvár falai közt Rákóczi Ferencs hős kurucjai a nemzetnek egy minden időben fényes lapját megirták. 1908. szept. 21-én szült a vár falai alá 15,000 szoldossal Haisler labanc főgenerális. Lövette, törtette

a falakat; de Rákóczi dicső fejedelmünk vörösrége hősiessé visszaverte a támadásokat. A kuruc-fegyverek dicsősége bámulatba ejtette Európát. Ennek emlékére Érsekújvárt 1908. október 11-én nagyszabású ünnepséget rendez.

Tankötelesek összeírása. A folyó tanévre eddig még be nem iratkozott tankötelesek összeírását a városi tanács megbízásából a róm. kath. elemi iskola tanítótestülete a mai naptól kezdődőleg a jövő hét folyamán fogja eszközölni.

Az új tanítóképzőintézet tanár, dr. Novy Ferenc, október 1-én elfoglalta állását Léván. Családjá csak később érkezik meg. Érezze magát jól városunkban!

Az új népszövetség Barsban. Garamszentbenedeken október elsején mintegy 150 róm. kath. lelkész, tanító és tanítónő jelenlétében népszövetségi gyűlés volt. A jelen voltak egyhangúlag *Botlka Zoltán* kiviszakényi földbirtokost választották meg a gyűlés elnökévé. A központ által kiküldött szónok *Haller István* hírlapíró volt. Beszédével valóságos rabjává tette a hallgatókat. Kifejtette, hogy a népszövetség nem vallási társulat, nem is politikai, hanem társadalmi egyesülés. Célja nem felekezeti igazgatók szítása. Küzdelme a materialisztikus rendszeren alapuló korszellem ellen irányul. Meg akarja mutatni, hogy a kereszténység, amely kétezzer évig volt a műveltség forrása, a műveltség továbbfejlesztésére, a tudományok legtisztább igazságainak a leszállására ma is alkalmas. Agitációs napul egész Baranyermegyére október negyedik vasárnapját jelölték ki a gyűlés.

Vásár. Sz. Mihály hetében megtartották a lévai vásárt. Szeptember 28-án volt a baromvásár. A kínálat nagy volt. Olcsó volt a marha, mégis kevés kelt el. Nincs takarmány. A 30-diki kirakodó vásár hasonlíthatatlanul mozgalmasabb volt. Nemcsak a piactér volt túlcsordult tömve; de még a körülötte levő utcákat is rengeteg sok kocsi lepte el. A *lúdfertályoknak* bezzeg volt keletjük!

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Edelényi Mihály* győri állami polgári iskolai rendes tanítót s okleveles középiskolai tanárt, aki, mint helyettes tanár, két évig városunk főgimnáziumában tanított, a breznóbányai áll. polg. iskolához helyezte át. — *Horváth Géza*t, újbányai kir. jbróság telegkönyvesét, a m. kir. igazságügyminiszter a balassagyarmati kir. törvényszékhez helyezte át.

Rossz gyümölcs jó fán. Nagy Sándor, nagysallói lakos, nagymérvű alkoholista, a múlt hó 29-én a róm. kath. plebános kákai szőlejében egy dírtára felakasztotta magát. A zsebében talált és feleségéhez intézett levélből teljes biztonsággal meg lehetett állapítani az öngyilkosságot, minek következtében a lévai kir. járásbírósg a hulla elföldelésére az engedélyt megadta. A temetés a ref. egyház szertartásai szerint szeptember 30-án ment végbe.

Jubileum. A lekéri tanítói kör szeptember 28-án ünnepelte fennállásának 50 éves jubileumát Lékéren. Az ünnepély szentmisével kezdődött. Alatta 3 falusi leányokból alakított kar gregoriánt énekelte. Az isteni tisztelet után a róm. kath. iskolában gyűltek össze a kerületi tanítók. A nap jelentőségét *Epölyi Ferenc*, egyházi elnök, méltatta. *Torma János*, világi elnök, a lefolyt 50 év történetét ismertette vázlatosan. A történelmi adatok élvezetes tanulószerű szolgáltak a hallgatóságnak. A tárgyrozat kimerítése után a tanítói kör testületileg üdvözölte *Dr. Zelenyák János* plebánost felszentelésének 24 ik évfordulója alkalmából. Az ünnepséget társasbéd tejezte meg, melyen sok szép felköszöntő hangzott el.

Tanítóválasztás volt Nagykoszmályon e hó 1-én. Het pályázó közül az iskolaszék egyhangúlag *Turczser Géza* okl. tanító. választotta meg.

Vásár. Léván ez év szeptember hó 28-án megtartott barom-vásárra felhajtott szárvasmarha 1738 drb; ló: 1979 drb; juh:

1870 drb; sertés: 290 drb; kecske: 11 drb; szamár 5 drb; összesen: 5793 drb. Ezekből eladottat szárvasmarha 650 drb; ló: 95 drb; juh: 934 drb; sertés: 128 drb; kecske: 6 drb; szamár: 2 drb; összesen: 1815 drb.

Kinevezés. *Kisenmann Oszkár* volt lévai — jelenleg debreceni pénzügyi helyettes igazgató, Satoraljai-Ujhelyre kir. pénzügyigazgatóvá nevezett ki.

Szűreti táncmulatság. A „Lévai Katolikus Kör“ 1908. évi október hó 11-én az „Oroszlán“ vendéglő összes helyiségeiben tréfás jelenetekkel egybekötött zártkörű szűreti táncmulatságot rendez. Belső díj: személyjegye 1 korona 60 fillér, családjegy 3 korona. Kezdeté este 8 órakor lesz. A mulatság iránt nagy az érdeklődés. Az előkészületek nagyban folynak. — A tréfás jelenetekben és a szűreti felvonuláson közreműködnek: *Uhlárik Mariska, Horváth Mariska, Novotni Ilonka, Kónya Anuska, Ruzsicska Margit, Bartos Gizika, Bartos Mariska, Szabó Ilonka, Szabó Mariska, Kozma Vilma, Kiss Ilonka, Tulassay Mariska, Legát Mariska, Nagy Ilonka, Tóth Ilonka, Takács Margitka, Chren Ilonka, Tulassay Etelka.* Hegyközség előjárói: *Pigler István* helybíró, *Bobb László* és *Nyúti József* eszűdtek.

Eljegyzés. *Kosztolányi Alajos*, keresztúri tanító, eljegyezte *Legáth Mariskát* Léván.

Utazó zsebtolvaj. *Trumma János* zirci illetőségű (Veszprém-megye) borbély-ségéd múlt hó 30-án Léván tartott országos kirakodó vásáron ép akkor került a rendőrség kezébe, midőn egy helybéli fiatalember zsebéből a pénztárcát kiemelte. A rendőrség a kellő intézkedéseket megtette.

Gonosz megjegyzések a nőkről. A nő kétezer hal meg: először, a mikor megvénül és másodsor, a mikor megszűnik élni. De nem ez a második halál az, a mi fájalmasabb. (Roshoucauld) — Ha Kleopátrának valamivel rövidebb lett volna az orra, mielő más volna a világ ábrázata? (Pascal) — A szép asszony sutingásza megszűbb hallatszik, mint a kötelesség leghangosabb szava (Bossuet). — A pokol asszony-nyelvvel van kiköveve. (Lesage). — Huszonnégy órától áll a nap s egyetlen pillanatot sincs ebben a huszonnégy órában, a mikor a nő következetes (Dummas fiú).

Romlott bor javítása. A romlott ízű vagy kellemetlen szagú bort megjavíthatjuk a következőképpen: Minden hektoliter borra vegyünk egy tele pohár búzát. A búzát pörköljük meg erősen, egészen sötétbarnára és amint levezünk a tűzről, öntsük bele mindjárt egy hosszukás vászon-zacskóba. A zacskót most a hordóba dugjuk, egy zsineggel a dugaszhoz erősítjük és a hordót néhányszor megshengergetjük, hogy a benne levő bor mozgásba jöjjön, azután 2-3 óráig nyugodtan állni hagyjuk. — Két óra múlva kihúzzuk a zacskót a hordóból és tapasztalni fogjuk, hogy a romlott íz és kellemetlen szagot a pörkölt gabona szedte magába, a bornak pedig semmi baja sincs. Az eljárás után a bort átfajtjuk egy más hordóba.

Vasúti állomásjelző készülék. *Papp-Véry Elemér* honvédszázas és *Kreicsmáry Lajos* üzemvezető Nagyváraden elmes készüléket találtak fel és szabadalmaztattak. A készülék célja a vasuton való utazásnál minden kocsiiban idejekorán jelezni az egyes állomások nevét, a melybe a vonat érkezik. Ez kellő időt biztosít az utasoknak a kiszállás előkészületeire. A két végállomás közötti vonalon lévő állomások neve egy szalagra van nyomtatva. A szalag két vége két hengerre van erősítve és föltekercselve. A hengerek elfordításával a szalag mindig tovább mozog és mutatja a legközelebbi állomás nevét. A hengert két egymástól különálló, egymással ellenkező irányban működő rugóművel ellátott óraszerkezet hozza mozgásba. A vonatvezető kocsiában van egy nyomógomb, melynek vezetőke egy áramforrásból kapcsolatosan elágazik az egyes készülékekhez.

Magyarban most jelent meg Nádasy Ferenc könyvnyomdájában, a Zólyomvármegyei Hirlap kiadásában, *ugyanaz a mű*, mely a közelben *Berlinben* német nyelven hagyta el a sajtót és óriási érdeklő-

désre talált a külföldön és hazánkban egyaránt. A fővárosi lapok a múlt napokban hosszabban a legnagyobb elismeréssel írták róla. Mindenkit érdekes aki tudni óhajtja, hogy milyen tájékozást szerez a nemzetiségi kérdésben a külföld. Címe: *Egy idősök, nemzetiségi politikai kérdés, Magyarország és a pánszlávizmus apostolai.* Ára 1 korona 60 fillér. Megrendelhető és kapható: a Zólyomvármegyei Hirlap kiadóhivatalában Zólyom.

Fölvívás a vidéki írókhoz és irodalomkedvelőkhöz. Széles e magyar hazánk száz zajos városában, megannyi kisded falujában szerteszórva ezer és ezer gondolkodó, szemlélő, ítélő elme él; elme, mely ha nem is alkot világra szóló terveket, ha nem is kápráztatja meg bölcsességének fényével a tudatlanok bámuló szeméit, ha nem is terem nemzeteket boldogító, nagy eszméket: mégis kiválik a sok szürke, mindennapi észtehetség közül, mert vannak eszméi, ítéletei, mondásai, melyek értékesek, melyekben van bölcsesség, van logika, van következtetés, de amely eszmék, gondolatok, ötletek legtöbbször csak addig élnek, míg az azokat megteremtő agy működik; . . . aztán elvesznek elikallódnak az idő mulandóságának, a feledékenységnek örvényes forgatagában. *Ketskes Győző*, az agilis és érdekes irodalmi vállalatáról ismeretes hírlapíró, most azon fáradozik, hogy ezeket a veszendő, de értékes eszméket, kislásokat, ítéleteket, gondolatokat, ötleteket összegyűjtse és egy aránylag olcsó, de díszesen kiállított album alakjában kiadja. Hogy pedig ezen törekvése sikerre vezessen, fölvívja a vidéki író és tolforgató embereket, gyűjtsék össze saját és általuk ismert érdekes egyének értékes gondolatait s legkésőbb 1908. október hó 31-ig okvetlenül küldjék be a szerkesztő címére. (*Ketskes Győző*, Szekszárd.) A szöveget félív nagy-számú papir egyik oldalára tessék írni s minden befejezett gondolat, kiszólás, ötlet eszme alá a szerző nevét is oda kell jegyezni. Aki levelére választ óhajt, csatoljon postabélyeget is.

Kedélyes bíró. Az amerikai igazságszolgáltatás kedélyes voltáról ad tanúságot az eset, a mely itt egy tárgyaló teremben történt. *San Leovan* békebíró a délelőtti folyamán nem volt túlhalmozva folyó ügyekkel és a kitűzött tárgyalások véget értek, borbélyt hívatott, a ki szonnal hozzá is fogott munkájához és a bíró a borotválkozására éppen nem alkalmas bírói karszékben beretválni kezdte. Eközben megjelent egy ügyvéd a ki egy oklahomai ügyfelének, a kinek birtokára már árverés volt kifizve, tiltó parancsot akart szerezni az árverés elhalasztására. Éppen a mikor a borbély a szappanzással elkészült, mutatkozott be az ügyvéd a bírónak, a ki intett neki, hogy adja elő kérelmét. Még nem készült el teljesen a borbély a borotválással, a mikor a bíró concedálván a halasztást félbe kellett szakítania, hogy a bíró a tiltó parancsot az ügyvédnek aláírassa.

RÖVID HIREK. — *Bojdanovics Lucian*-nak szerb patriarchává történt megválasztását a király megerősítette. Ma lesz az ünnepélyes beiktatása. — **A berlini magas vasuton** a Trebner-uti vágányháromszógnál borzalmas szerencsétlenség történt. A lezuhant kocsi romjai alól 17 halottat és 17 sebesültet húztak elő. — **Az Országos Református Lelkész Egyesület** gyűlése október 1-én volt. Bathazar Dózsa elnökölt. — **Udvari bál.** A király a budai várpalotában *XIII. Alfonz* spanyol királynak és *Eva Viktória* királynénak tiszteletére október 1-én fényes udvari bált rendeztetett. — **Ebéd a muncius tiszteletére.** Szemere Miklós e hó elsején fényes ebédet adott a Nemzeti Kaszinóban Granito di Belmonte, pápai muncius tiszteletére.

Minden anya érdeklődik a „*Scott-féle Emulsió*“ iránt, mely lapunk hasábjain most sokszor ajánlatlik. Ez egy híres csukamáj-olaj készítmény, melyet gyermekek előszeretettel vesznek be és mely nekik minden esetben, melyben eddig közönséges csukamájolajat használtak, gyors és biztos segítyt nyújthat. Kapható minden gyógyszerárban.

Színház.

A mai nappal befejeződik a színházi idény. Szívesen regisztráljuk, hogy *Tóváry* társulata a támogatást megérdemelte, amit az a körülmény bizonyít leginkább, hogy általános érdeklődés kísérte működését, sőt hogy az érdeklődés itt létök ideje alatt nem hogy csökkent volna, de napról napra emelkedett. — A társulat innen Vácra megy, ahol 6—8 hétig szándékozik maradni. Minden setre sajnálhatjuk, hogy a társulatot nem remélhetjük viszontláthatni a közeljövőben, amikor őket már az új *Vigadó* színpadán bihatnók a lámpák elé.

A mult heti működésük jórészen az előző előadások megismétlésében s jutalomjátékokkal telt el.

Igen ügyes, változatosan mulattató „családi” műsorból álló kabarét rendeztek szept. 26-án. Elsőhelyen kell megemlékeznünk *Túri* Marcsa altató daláról, melyet indiszpozíciója dacára nagyhatással énekelt és *N. Simon* Irénről, ki művészetével s mély hatást kelte mondotta el *Kiss* József *Jehováját*. *Tisztai* a miniszter előszobájában című általánosan ismert egyfelvonásot tette élvezetessé *Knabe* szerepében. Sok tapost és újrat kapott *Nádasdy*, ki másoron kívül játszott néhány hegedű szólót. Az est szellemes konferenciája *Pilisi* volt.

Vasárnap délután a *Varázskeringőt* játszották, az estét és a pénztárt pedig a *Dáni* éjszaka című farfalelem töltötte be.

Hétfőn *Pilisi* jutalmazására az *Ördög* ment ezáltal is szűfolt nézőtérrel s az első előadás nivóján, kedden pedig a *Tanítónőt* ismételték meg sokkal ritkább sorok előtt, mint amilyet a darab s az előadás megérdemelt volna.

Szurdán *Rátkai Fehő Klári* c. népszimfonia került színre *N. Simon* Irén jutalomjátékául, melyen sok tapossal s virággal ünnepeletek művészetének hődoiói. *Túri* Marcsa, *Arnold*, *Kavách*, *Tisztai*, *Pilisi*, *Hegyesy*, *Tóváryné*, a szokottak voltak. A szokott volt *Kapronczai* is.

Csüörtökön a *Gépirónó* c. operett újdonság kissé hiányos betanítással került színre szépszámu közönség előtt; pénteken pedig *Tóváryné* jutalmazására gyors tempójú előadásban pergett le a *Kis Hőreség*.

Lepünk zártaikor a Nemzeti Színház újdonságai közül a *Hazug törvényt* mutatja be a társulat gondos előadásban; ma este pedig *Kabarét* rendez, melynek szolid s teljesen újonnan összeállított műsora lehetővé teszi, hogy a színháspedvelő közönség minden rétege résztvegyen a búcsúzkodásban.

Irodalom és művészet.

Nagyértékű ajándékot ígér olvasóinknak a közelgő karácsony alkalmából a „Budapest” pol. napilap kiadóhivatala: A legnagyobb magyar költők egyikének, *Vörösmarty*nak, válogatott költeményeit. A *Vörösmarty* album művészi kivitelű rajzokkal, a költő életrajzával, eredeti kézírásának faksimilivel. Az eddig megjelent emlékművek ismertetésével és a Budapestben felállított emlékszóbor hű lenyomatával pazar kiállításban jelenik meg, igazi dísz lesz minden intelligens ember asztalának. A „Budapest” rendes előfizető ingyen kapták. Az újonnan belépők abban az esetben, ha legalább egy félfévre egyszerre fizetnek elő és további fél évi előfizetésre kötelezik magukat. A „Budapest”-et külön dícsérni felesleges, különösen a minden több mint 30 éven át hirdett eszméi megvalósultak és a függetl. 48-as párt vízi a vesérszerepet Munkatársai a legelső írók és politikusok azért hiri a legfrissebbek a legmegbízhatóbbak. Minden rovata a legnagyobb gondal van szerkesztve, úgy hogy a legkényesebb igényeket is kielégíti. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a „Budapest” kiadóhivatala Budapest IV. Sarkantyus-u. 3.

Hivatalos közlemény.

6046/1908 szám.

Hirdetmény.

A képviselőtestület 5977/1908 számú határozata folytán közhírré teszem, hogy a város tulajdonát képező, a Bati-út mellett levő Kabina-féle pince és hajlék a folyó évi október hó 1-és napjától számítandó s 1909 szeptember 30-ig terjedő 1 évre nyilvános árverésen bérbeadatik, az árverés a folyó 1908 évi október hó 4-ik napján d. e. 10 órakor a városház tanácstermében alulírott által lesz megtartva, melyre a bérelni szándékozókat ezennel meghívom.

Léva, 1908. évi szeptember hó 30-án.

Bódogh Lajos
polgármester.

5928/1908. szám.

Hirdetmény.

Léva város közönségének tulajdonát képező 1300 négyszögölnyi kákai szántóföld, melyet eddig id. Rács Jónás birt. haszonbérben, — f. évi október hó 11-én újabb 6 évre nyilvános árverésen a városi 1-és tanácsnok 6 sz. hivatalos helyiségében d. e. 9 órakor a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adni, — az árverési feltételek a városi iktató hivatalban megtekinthetők.

Léva, 1908. évi szept. hó 30-án.

Bódogh Lajos
polgármester.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1908 évi szept. hó 27-ét 1908 évi okt. hó 4-éig
Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Kullik Jolán	fiu	János
Kiss László, Janovák Mária	fiu	István
Blummenfeld Árm., Neuman V.	leány	Mária
Molnár Sándor, Tóth Eszter	leány	Margit

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
Laczkóczy Lajos, Stugel Vilma	r. kath.
Szabó Samu Záborzki Margit	ág. h. ev. r. k.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Nagy Sándor	35 éves	Öngyilkosság
Bosóky Ilona	40 „	Gutaütés

Angol-kór.

Ama kiváló és koncentrátt táplálék, a mely a SCOTT-féle Emulsió-ban foglaltatik, táplálja a csontokat, s azokat keményekké és egynesekké teszi. E szor hatása alatt a csontokat körülvevő hus egészséges és szilárd lesz.

Az általános egészség a SCOTT-féle Emulsió

hatása alatt, rohamosan javul és az angolkóros gyermekek époló rózsás és viruló arc-szint kapnak, mint az egészségesek. Az orvosok általánosan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsió

használatát.
Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.
Kapható minden gyógyszerben.



As Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végjegyét — a halaszt — kérjük figyelmeztetni!

Lévai piaciárak.

Rovatvesető; Kónya József rendőrkapitány

Buza m.-mászánként 20 kor. 40 fill. 21 kor. 20 fill. — Kétszeres 18 kor. 20 fill. 18 kor. 40 fill. — Rozs 18 kor. — fill. 18 kor. 60 fill. — Árpa 14 kor. 40 fill. 16 kor. 20 fill. — Zab 16 kor. — fill. 16 kor. 40 fill. — Kukorica 15 kor. — fill. 15 kor. — fill. — Lenese 22 kor. 40 fill. 22 kor. 60 fill. — Bab 12 kor. 60 fill. 13 kor. 20 fill. — Kő-9 kor. 20 fill. 9 kor. 60 fill.

Nyilttér.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Egyhe, oldó házszer mindazoknak, kik ésmésztési savarokban és az ülő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő **bedörzsölés**, elismert, régi jóhírnevű házszer azagatás és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára 2 kor. 2. Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

Egy jó forgalmú hentes és mészáros üz. haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Ú. v. Nagy Károlynénál Zselizen.

Allani való téli alma.

Ranette és Parmain 1. rendű 1 véka 5 kor. 2 rendű 1 véka 3 kor. 60 fill. kapható. Hontvársányban Dr. Halasy Kálmánnénál

Kőfaragó. Lépcső, kocskő sarkakat és barminemű szakmámba vágómunkát és bármily nagy megrendelést is a legjutányosabb árban elvállalok — Nagybecsű megrendeléseket pontosan teljesít. *Bukovics István* kőfaragó m. *Vámos-Ladány*.

Zsákkölcsönző Léva ad kölcsön. asakokat úgy helyben mint vidékre, valamint új ponyvákat és zsákokat is jutányos áron elad *Ungár Adolf Léva Kohári utca*.

Saját termésű Tokaj-Hegyaljai szamorodni bor 1904 evből literje 2 kor. Négy 1 literes üveg egy postacsomag — Egy 136 literes hordó 240 korona. — Pénz előzetes beküldése vagy utánvétele mellett szállít *dr. Haas Bertalan ügyvéd Sátoralja-újhely*.

Superphosphat chilly-saphester össi szállításra, ajánlom a legelőször versenyarokban kies és nagy mennyiségben esetleg kocsiakománnyonként. *Werboszky Joachim Léva, Bars megye*.

Must eladás.

Gróf Breunner Ágoston örökbeisi garamsallói urad. pincészete eladja folyó évi must termését Hectoliterenként, 40 hektoliteren felüli vételnél 32 K. 40 hektoliteren aluli vételnél 40 koronáért. A must a vevő hordójában azonnal átveendő.

Bővebb felvilágosítással a nagypeszezi intézőség u. p. Tergénye szolgál.

KÖNYVKERESKEDESÜNKBEN tanuló felvétetik

Csakis néhány gimnáziumi osztályt végzett ifju vétetik fel,
NYITRAI és TÁRSA LÉVA.

Bars- és Hont megyéket érdeklő vasuti uj menetrend 1908. október hó 1-től.

Szőlő-oltvány

és vesszőről nagy képes arjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudatja.

Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Gyökeres oltványokból, amerikai és európai sima és gyökeres vesszőből, a világhírű Delaware-ből 1 1/2 millió készlet. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Cim:

SZÜCS SÁNDOR FIA
szőlőtelepe, Bihardlószeg.

Görcs csillapító szélhajtó Hodony-csöppek

1544 óta használatban levő étvágy. gerjesztő, emésztést elősegítő háziszser-
Egy üveg ára 1 k.

Két üvegnél kevesebb (2 K. 50 f. utánvét mellett) postán nem küldetük.

Beszerezhető:
Bittner Gyula gyógyszerárában
Gloggnitz (Alsó-Austria.)

NESTLÉ

GYERMEKLESTJE

csecsemők lábbadozók gyomorhajosok részére

A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA

Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerárában és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

A mosás akár a táncz, Fáradságba nem kerül, Schicht szappant ha használsz, Még szived is örül.



Schicht szarvasszappana csodálatos, hathatós tisztítóerejét saját szerű előállításának és a legjobb nyersanyagok leggondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana kiméli a kezeket és a fehérmémet! Megtakarít fáradságot és veszélyeséget kiméli ennél fogva az egészséget! Megtakarít pénzt, időt és munkát!

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

G-Berzence-Léva. Léva-Csata-Parkány-Nána.				Parkány-Nána-Csata-Léva. Léva-Gr-Berzence.			
Gr-Berzence ind.	545	12 30	600	Budapest . . . ind.	210	1090	700 650
Jálna	551	12 38	608	Bécs ind.	915	1055	440
Saskó-Váralja	*600	12 49	619	Parkány-Nána ind.	4 18	535	850
Gr-Szt-Kereszt	607	1 06	641	Köhid-Gyarmath	4 35	552	907
Geletnek-Szklénó	624	1 26	704	Kéménd . . .	4 50	607	922
Szenásfalú-Vihnye	630	1 34	715	Bény	5 02	619	934
Zsarnóca	6 49	2 05	747	Csata érk.	5 15	631	946
Zsarnóca-Fürész. m.	*6 54	*2 10	*7 52	Csata ind.	5 38	639	1001
Garamrév	700	2 17	769	Oroszka . . .	5 46	647	1009
Rudnó	7 10	2 22	820	Garam-Damásd	5 56	657	1019
Ujbánya . . .	7 16	2 42	843	Zseliz	6 08	709	1032
Bars Berzence 6. örh.	7 28	2 52	853	Nagy-Salló . .	636	736	1100
Gr-Szt-Benedek	7 45	3 13	*9 16	Alsó Várad . .	653	753	1117
Kovácsi . . .	7 55	3 24	927	Nagy-Szece . .	*658	*758	*1122
Nagy-Koszmály	8 04	3 37	943	Léva érk.	710	810	1134
Léva érk.	8 19	3 54	1000	Léva ind.	725	820	1210
Nagy-Szece . .	9 30	4 08	505	Nagy-Koszmály	749	838	1231
Alsó-Várad . .	*9 42	*4 19	517	Kovácsi	759	846	1241
Nagy-Salló . .	9 48	4 25	523	Gr-Szt-Benedek	819	904	102
Zeliz	10 10	4 47	546	Bars-Berzence 6. örh.	*831	*914	*115
Garam-Damásd	10 33	5 08	608	Ujbánya . . .	854	925	132
Oroszka . . .	10 45	5 20	620	Rudnó	905	930	139
Csata érk.	10 55	5 30	631	Garamrév . .	917	941	151
" ind.	11 02	5 37	638	Zsarnóca-Fürész. m.	926	947	159
Bény	11 08	5 57	656	Zsarnóca . . .	954	1000	214
Kéménd	11 21	6 14	709	Szenásfalú-Vihnye	1012	1013	233
Köhid-Gyarmath	11 32	6 29	720	Geletnek-Szklénó	1033	1019	240
Parkány-Nána érk.	11 45	6 46	733	Garam-Szt-Kereszt	1108	1037	306
Budapest felé . ind.	12 05	7 05	749	Saskó-Váralja	1118	1044	315
" érk.	12 35	8 27	822	Jálna	1129	1053	325
" ind.	3 12	909	828	Gr-Berzence . .	1137	1100	333
" érk.	1 40	945	930				
" ind.	5 30	1133	1055				
Bécs felé . . . ind.	3 33	1217	821				
" érk.	6 55	6 20	5 39				

B-Gyarmat-Parkány-Nána és vissza.				Érsekujvár-Kis-Tapolcsány és vissza.			
B-Gyarmat . . ind.	315	8 20	227	Érsekujvár . . ind.	440	917	440 845
Dejtár	343	8 44	252	*Bánkeszi 3 sz. örh.	453	930	452 *857
Ipoly-Vecze . .	*359	*9 00	*309	N-Surány . . . érk.	500	938	500 905
Drégely-Palánk	415	9 15	323	Nagy-Surány ind.	509	953	502 915
Ipolyság . . . érk.	433	9 33	342	Zsitva-Födemes	522	1007	514 927
Ipolyság . . . ind.	445	9 40	350	Kis-Mánya . . .	531	1017	522 *935
Visk	509	10 01	412	Mánya	535	1028	529 941
Szakállós . . .	528	10 19	432	*Szt. Mihályúr	547	1038	537 *919
Bél	*538	10 30	445	Vajk	557	1049	546 958
Ipoly-Pásztó . .	552	10 43	502	Verebély . . .	623	1116	608 1018
Zalaba	6 28	11 00	519	Zsitva-Ujfalu .	635	1129	619 1029
Csata érk.	6 30	11 13	532	*Betekints . . .	644	1139	627 *1037
Csata ind.	6 56	11 18	557	Taszár	654	1149	635 1045
Parkány-Nána	7 35	12 12	655	Aranyos-Maróth	709	1212	648 1158
Vissza.				Kis-Tapolcsány	720	1224	658 1108
Parkány-Nána ind.	9 00	4 28	545	Vissza.			
Csata érk.	9 51	5 20	631	Kis-Tapolcsány	510	836	402 833
Csata ind.	10 12	5 43	650	Aranyos-Maróth	520	854	412 851
Zalaba	10 26	5 57	704	Taszár	532	910	424 911
Ipoly-Pásztó . .	10 47	6 15	724	*Betekints örh.	535	918	430 *921
Bél	10 58	*6 24	*734	Zsitva-Ujfalu .	547	928	439 934
Szakállós . . .	11 16	6 40	750	Verebély . . .	609	954	501 1009
Visk	11 32	6 55	808	Vajk	619	1007	511 1026
Ipolyság . . . érk.	11 54	7 16	830	*Szt. Mihályúr	677	1017	*519 1038
Ipolyság . . . ind.	12 00	7 20	851	Mánya	635	1034	528 1056
Drégely-Palánk	12 32	7 39	913	Kis-Mánya . . .	640	1040	*533 1103
Ipoly-Vecze . .	12 35*	*7 51	*925	Zsitva-Födemes	649	1054	542 1120
Dejtár	12 57	8 09	943	Nagy-Surány . . érk.	7 00	1109	553 1137
B-Gyarmat . .	1 20	8 33	1007	" ind.	7 10	1115	558 1142
				*Bánkeszi örh.	7 18	1123	*606 *1150
				Érsekujvár . . . érk.	7 30	1135	618 1202

A fekete vonallal aláhúzott számok az esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt mutatják.
gy = gyorsvonat; s = személyvonat.
*jelzettek feltételes megállás.

„Utmutató“ legujabb vasuti menetrend kapható:

Nyitrai és Társa

könyv-, papir- és zeneműkereskedésében Léván.

Tölgyfa-eladási hirdetés!

A beszercebányai püspökség tulajdonát képező erdőkben kihasználandó tölgyfa zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános versenytárgyalás után a következő csoportokban fog a tövön eladni, m. p.:

1. A garamszentkereszt uradalomhoz tartozó és vetővágás után kihasználandó „CI” üzemosztály I. vágássor 17. tag 37. osztágában 21·7 kat. holdon 995 darab, és a II. vágássor 7. tag 4. és 10. tag 12. osztágában 50·4 kat. holdon 80 darab, valamint a „C2” üzemosztály I. vágássor 27. tag 8. és 9. osztágában 11·0 kat. holdon 202 darab, továbbá az I. vágássor 29. tag 20. osztágában 11·0 kat. holdon 34 darab, és a II. vágássor 34. tag 15. osztágában 36·1 kat. holdon 18 darab, — mindössze tehát 1329 darab tölgyfa.

Kikiáltási ár 7195 korona, bánatpénz 300 korona.

2. A garamszentkereszt uradalomhoz tartozó „A” üzemosztály II. vágássorozat 22. tag 24. osztágában 200. kat. holdon vetővágás után kihasználandó 3014 darab tölgyfa.

Kikiáltási ár 8990 korona, bánatpénz 900 korona.

3. A garamszentkereszt uradalomhoz tartozó „A” üzemosztály III. vágássorozat 36. tag 46. osztágában 11·0 kat. holdon 1353 darab, és a 49. osztágában 4·0 kat. holdon 271 darab, mindössze tehát 1624 darab vetővágás után kihasználandó tölgyfa.

Kikiáltási ár 2775 korona, bánatpénz 300 korona.

4. A garamszentkereszt uradalomhoz tartozó „C” üzemosztály I. vágássorozat 4. tag 17. osztágában 9·9 kat. holdon vetővágás után kihasználandó 464 darab tölgyfa.

Kikiáltási ár 1805 korona, bánatpénz 200 korona.

5. A garamszentkereszt uradalomhoz tartozó „C” üzemosztály II. vágássorozatban a 15. tag 6. osztágában 7·5 kat. holdon vetővágás után kihasználandó 473 darab, és a 14. tag 8. osztágában 7·1 kat. holdon vetővágás után kihasználandó 215 darab, valamint a 14. tag 9. osztágában és 16. tag 15. osztágában 14·9 kat. holdon tűz-tározó vágás után kihasználandó 227 darab, mindössze tehát 915 darab tölgyfa.

Kikiáltási ár 5815 korona, bánatpénz 600 korona.

A vételáron felül a vételár 4/10-ka az erdészeti alkalmazottak nyugdíjalapjára, és ugyanannyi jelölési díj címén lesz a vevő által fizetendő.

Az írásbeli ajánlat után árverelőik tartoznak, ha több csoport iránt érdeklődnek, mindegyik csoportra külön-külön borítékba zárt ajánlatot tenni, és a borítékon kívül azon csoportot megjelölni, melyre az ajánlat vonatkozik.

A megfelelő bánatpénzzel és 1 koronás bélyeggel ellátandó írásbeli ajánlatok melyekben a megajánlott vételár számmal és szóval is kitüntetendő, és melyekben az is kifejezendő, hogy az ajánlattevő az ezen eladásra vonatkozó árverési és szerződési feltételeket ismeri és elfogadja. — legkésőbbben a versenytár-

gyalásra kitűzött óráig az alírott uradalmi felügyelőhöz nyújtandók de, mert későbbben beérkező, valamint távirati és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Minden szóbelileg árverelő köteles a szóbeli árverésnek megkezdése előtt az árverési, valamint az ezeknek kiegészítő részét képező szerződési feltételeket azok elfogadásának jelölésével sajátkezűleg aláírni és külön bánatpénzt letenni.

A zárt ajánlatot tevőkről feltételeztetik, hogy azok úgy az árverési, mint a szerződési feltételeket ismerik és magukat azoknak teljesen alávetik.

Az eladó püspökség fenttartja magának azt a jogot, hogy a tett vagy benyújtott ajánlatok közül elfogadásra szabadon választgathassa azt, a melyet tekintet nélkül az ajánlat magasságára, saját belátása szerint legmegfelelőbbnek talál és esetleg az összes ajánlatokat vissza is utasíthatja.

Az az ajánlattevő, a kinek ajánlata elfogadtatott, köteles az illető jogügyletre vonatkozó szerződést az ajánlatának elfogadását tudató értesítés vételének napjától számítandó 8 nap alatt aláírni.

A szerződésnek aláírásáig az elfogadott ajánlat benyújtójára nézve ezen általános, valamint a közszemlére kitett szerződési feltételek jogervényesek és kötelezők.

Ha azon árverelő, kinek ajánlata elfogadtatott, ajánlatát megbánná s visszaépne, vagy a szerződést a fentebb kitűzött határidőn belül aláírni vonakodnék, — szerződésszegőnek fog tekinteni s mint ilyen bánatpénzét elveszti s ez esetben a püspökség jogosítva lesz a visszatartott bánatpénzt magának mint sajátját megtartani és az ajánlat tárgyát képező vállalatot a szerződésszegő ajánlattevő terhére, és költségére ha csak egyeteleneg, a szerződésszegő ajánlattevő kizárásával megtartandó új versenytárgyalás útján vagy szabad kézből is bárkinek átadni.

Ily esetben a szerződésszegő ajánlattevő a netalan kedvezőtlenebb új ajánlatból a püspökségre haramolható veszteségért, ugyszintén a versenytárgyalás költségeiért és minden további károkért összes vagyonaival felelős; míg ellenben, ha az új árverésnél vagy a szabad kézből való eladás után netán kedvezőbb ajánlatot tennék, a kibonbözetre az elmozdított ajánlattevő semmiféle igényt nem tarthat.

A szerződési feltételek alólírott nál Garamszentkeresztben, valamint a luttillal erdőhivatalnál és a barszbenzencei erdőgondnokságnál megtekinthetők, am 1/ helyekentovsbi bővebb felvilágítások is szerzethetők.

Az árverés 1908. évi november hó 7 ik napján délelőtt 11 órakor fog Garamszentkeresztben a püspösi szék házban megtartatni.

Garamszentkeresztben, 1908. évi szeptember hó 22-én.

Vetzel István,

uradalmi felügyelő.

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára Léván.

Piactéren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára — ujonnan épült házamban nagy vászartékú

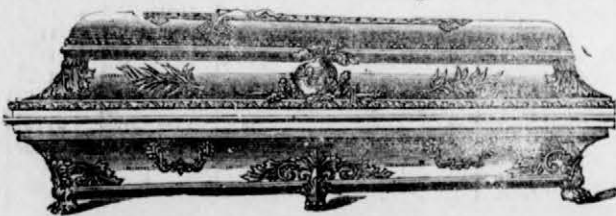
állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődők közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgálók.

Hazai gyártmányú gépek

u. m. HOFHERR és SCHRANTZ féle gözcséplő készletek, GANZ féle motorok minden nagyságban valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Fa- és érc koporsók.



Szabadalmazott ércoporsók Beschorner gyárából legmentességű. Gyermekeknek 18 koronától fölfele. — Felnőtteknek 60 koronától 100 koronáig.

Fa koporsó

Gyermekeknek 4 koronától fölfele. — Felnőtteknek 16 koronától fölfele.

Koszorú 1 korona 80 fillértől 20–30 koronáig.

Raktár: Kern Testvéreknél Léván.

Globusz
fémisztító
kivonat

minden más tisztítószerrel felülmul

Hölgyek részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépitőszere a

FÖLDES--féle **MARGIT** CRÉME

Páratlan és csodás hatású

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, má foltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajot. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.

KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hölgypor (3 színben) 120 kor., Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcváz 1 kor

Óvkofojunk utánzatoktól!

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerkereskedésben. — Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küld a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszer. ARAD.

Főraktár Léván: Medveczky Sándor és Dezséri Boleman gyógyszerárban.